

Son günlərdə Rusiyada azərbaycanlılara qarşı edilən qeyri-qanuni və qeyri-insani hərəkətlər ölkə ictimaiyyətinə ciddi narahat edir. Açıq-aydın görünür ki, Ukrayna ilə savaşda Qərbə hərtərəfli məğlub olan Rusiya düşdüyü bataqlıqdan çıxmaq üçün çirkin yollara əl atır. Mühəribənin davam etdiyi bir vaxtda insan resurslarında ciddi çatışmazlıq yaşayan Rusiya bu boşluğu doldurmaq üçün qeyri-qanuni üsullara əl atmaqla kimlərsə güc göstərməyə çalışır. Xüsusilə miqrantlara olan təzyiq və məcburetmiş siyasəti son dövrlərdə daha da güclənib.

Görünən odur ki, Rusiyada hazırda azərbaycanlılara, özbəklərə, türkmənlərə, qırğızlara və digər qeyri-rus millətlərin nümayəndələrinə qarşı açıq şəkildə diskriminasiya həyata keçirilir. Müsəlman adları, geyimi, dili və həyat tərzini hədəfə çevrilir. Yekaterinburqda azərbaycanlılara qarşı törədilmiş cinayət, Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının qəddar münasibəti də bu siyasətin birbaşa göstəricisidir. Bu ölkədə hüquq-mühafizə orqanları artıq yalnız qanun keşikçisi deyil, həm də rejimin ideoloji və etnik silahına çevrilib. SSRİ-nin simasında imperiya dağıldıqdan sonra Rusiyada şovinizm və islamofobiya ən yüksək həddə çatıb. Çeçen xalqına qarşı etnik təmizləmə həyata keçirən Rusiya eyni siyasəti digər xalqlara qarşı da reallaşdırmaq istəyir.

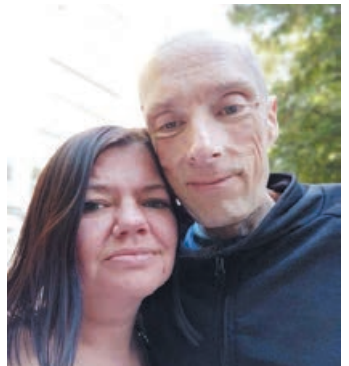
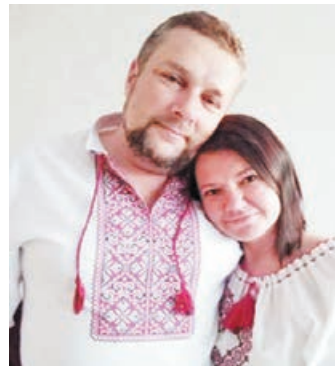
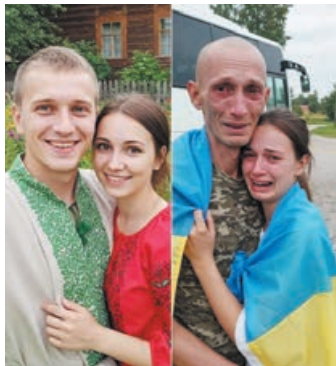
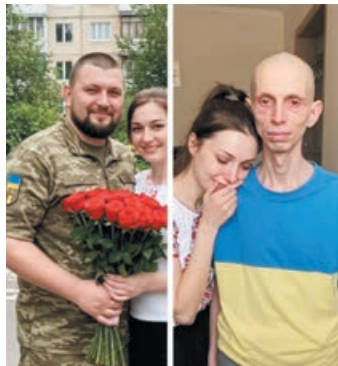
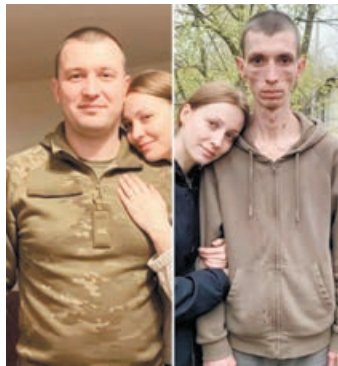
1990-cı illərdə digər xalqların nümayəndələrinə qarşı qəddarlığı ilə seçilən "skinhead" hərəkatının arxasında Rusiya xüsusi xidmət orqanları dururdu. Bu gün heç skinheadlərə də ehtiyac yoxdur, çünki bu funksiyaları Rusiyanın hüquq-mühafizə orqanları daha qəddar və açıq formada həyata keçirirlər.

Miqrantlara qarşı həyata keçirilən zorakılıq aktları Rusiyanın gücündən xəbər vermir. Daha çox onun zəifliyini göstərir. Güclü dövlət fərqli olanı qəbul edir, qorxmur, qoruyur. Zəif və qorxu içində olan dövlət isə azlığı özir, alçaldır.

Bu gün Rusiyada baş verənlər həm siyasi, həm mədəni, həm də mədəni tənəzzülün bariz sübutudur. Demək olar ki, baş verən hadisələr bu ölkədə şovinizmin, diskriminasiyanın, milli ayrı-seçkiliyin bariz nümunələridir. Yekaterinburqdakı hadisə isə prosesin idarə olunduğunu aydın göstərir. Azərbaycanlılara qarşı törədilən cinayətin bütün detalları onu deməyə əsas verir ki, Rusiya polisinin, OMON-nun qəddarlığı hələ də davam edir. Bu da onu təsdiq edir ki, 1990-cı illərdə OMON-un,

Şovinizmin siması

Rusiyada azərbaycanlılara, özbəklərə, türkmənlərə, qırğızlara qarşı açıq şəkildə diskriminasiya həyata keçirilir

polisin qəddarlıq ənənələri artıq məskalanmadan daha şiddətli formada həyata keçirilir.

Rusiya hüquq-mühafizə orqanlarının ixtira etdiyi etnocinayətkarlıq anlayışı bu ölkədə digər xalqların nümayəndələrinin cinayətkar kimi təqdim olunmasına hüquqi əsas yaratmaq cəhdidir. Rusiya törətdiyi və daha da genişləndirməyi planlaşdırdığı etnotəmizləmə siyasəti üçün zəmin yaradır.

Mühəribədə insan qıtlığı ilə üzləşən Rusiyada miqrantların müxtəlif təzyiq, şantaj, məcburetmiş yolları ilə mühəribəyə aparılması tendensiyası açıq müşahidə olunur. Miqrantlar narkotik, törətmədikləri cinayətlər, ailə üzvləri və yaxınları ilə təhdid edilir, məcburiyyət qarşısında qalıb razılaşmalı olurlar. Mühəribəyə gedən miqrantlar isə aldadılır, onlara kompensasiyalar verilmir. Qayıtdıqdan sonra yenidən şantaj olunur və mühəribəyə aparılırlar.

Miqrantlarla bərabər milli kimliyinə görə Rusiya vətəndaşı olan qeyri-ruslar da bu kimi təqiblərin qurbanı olurlar. Amma cərəyan edən hadisələr təkcə Yekaterinburq ilə məhdudlaşmır və Rusiyanın bütün regionlarını əhatə edir. Bəzi məmurlar bu mövzuda özlərini qəhrəmanlaşdırmağa çalışırlar.

Ümumiyyətlə, Rusiyada digər xalqlara qarşı şovinst əhvali-ruhiyyə hökm sürür, diskriminasiya geniş yayılmış

praktikadır. Görünür, artıq müsəlman xalqlarına, bu ölkədə yaşayan və ya ora gedən müsəlmanlara qarşı açıq təzyiqlərə start verilib. Bu, Rusiyada islamofobiyanın alovlandırılması deməkdir.

Kremlə yaxın olan Solovyov kimi ünsürlərin açıq anti-Azərbaycan çıxışları məsələnin nə yerdə olduğunu, bu prosesin idarə olunduğunu aydın göstərir.

Sosial şəbəkələrdə ukraynalı əsgərlərin Rusiyada əsirlikdən azad olunduqdan sonra şəkilləri paylaşılıb. 741 günlük əsirlikdən sonra həyat yoldaşı ilə fotosəklə yayımlanan əsgərin görüntüsü ürək dağlayır. Onun hansı məşəqqətlərə, zorakılığa məruz qaldığı açıq-aşkar görünür.

Həyat yoldaşı ilə fotoları yayımlanan digər əsgər isə Mariupolun könüllüsü və müdafiəçisi Aleksandr Ştrafundur. Əsgər 2025-ci il iyunun 14-də rus əsirliyindən azad edilib.

Digər ukraynalı əsgərlər də qısa müddətdə Rusiyada əsirlikdə olublar. Onların əvvəlki vəziyyətləri ilə indiki görüntüləri arasında dəhşətli dərəcədə fərq açıq-aydın görünür.

Bu, Rusiyanın simasının əyani göstəricisidir. Əgər bu gün Rusiya qardaşı, dili, dini eyni olan slavyan Ukrayna xalqına qarşı belə qəddar siyasət yürüdürsə, Ukraynanın şəhər və kəndlərini Yer üzündən silirsə, Buçadakı kimi soyqırımı həyata keçirirsə, yaşayış məntəqələrini ən son dağıdıcı

silahlarla vurursa, onda digər xalqlara qarşı daha qəddar və acımasız davranışı təəccüb doğurmamalıdır.

Bugünkü mənzərə göstərir ki, Rusiya yalnız beynəlxalq hüququ deyil, təməl humanitar dəyərləri də sistemli şəkildə tapdalayır. Bu həm Kreml üçün, həm də sərəmsəlməyici təbliğatla manipulyasiya olunan rus cəmiyyəti üçün tarixi fəlakətdir.

Rusiyada Azərbaycan, Gürcüstan, Tacikistan və Özbəkistan vətəndaşlarına qarşı həyata keçirilən terror hadisələrinə nəzər yetirək. 2006-cı ildə Moskvanın Bauman küçəsində 1975-ci ildə inşa olunmuş Basman bazarının günbəzinin uçması nəticəsində 68 nəfər həlak olub, 33 nəfər isə xilas edilib. Ölənlər arasında 45 Azərbaycan, 7 Gürcüstan, 16 Tacikistan və Özbəkistan vətəndaşı var idi. 68 nəfərin, o cümlədən 45 azərbaycanlının həyatına son qoyan faciəyə görə heç kəs məsuliyyətə cəlb olunmayıb.

2006-cı il avqustun 21-də Moskvanın məşhur Çerkizovski bazarında güclü partlayış baş verib. Partlayış nəticəsində 14 nəfər həyatını itirib, 40-dan çox insan yaralanıb. Ölənlərin və yaralananların əksəriyyəti Qafqaz və Mərkəzi Asiya mənşəli olub.

Hadisədən sonra Moskva polisinin bazarlarda apardığı reydlər kəskin şəkildə artıb. Azərbaycanlı satıcılar geniş miqyasda yoxlamalara, mallarının mü-

sadirəsinə və hüquqi təzyiqlərə məruz qalıblar. Çoxlu sayda azərbaycanlı bazar işçisi işini itirib, bəziləri isə təhlükəsizlik səbəbindən Rusiyanı tərk etmək məcburiyyətində qalıblar.

Ekspertlər qeyd edirlər ki, Çerkizovski bazarında partlayış Rusiyada milli zəmində zorakılığın ən ağır hadisələrindən biri olub və xüsusilə azərbaycanlılara qarşı mənfi münasibətləri dərinləşdirib. Rusiya mediasında qafqazlıların, o cümlədən azərbaycanlıların bazarlara "nəzarət etməsi" ilə bağlı ritorika güclənib, bu isə azərbaycanlıları hədəfə çevirib.

2009-cu ildə Çerkizovski bazarı tamamilə bağlanıb. Rəsmi səbəb kimi sanitariya və vergi qayda pozuntuları göstərsə də, müşahidəçilər hadisəni etnik gərginliklə əlaqələndirirlər.

Bütün bunlar həqiqətdir. Bu gün isə siyasi ekspertlər baş verənləri hüquq-mühafizə orqanlarının səlahiyyətlərini aşması, həm ölkə qanunlarını, həm də Rusiya Federasiyasının hüquq-mühafizə orqanlarının fəaliyyəti haqqında normaları pozması kimi qiymətləndirirlər. Təəssüf ki, bütün baş verənlər fonunda Rusiya ictimai-siyasi dairələrində vəziyyəti daha da gərginləşdirməyə yönələn açıqlamalar verilir, hüquq-mühafizə orqanlarının bu hərəkətinə haqq qazandırılır.